

NB-123

November-2023

M.Com., Sem.-III

502 : Strategic Management

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

1. Define the term Strategy and Strategic Management. Briefly explain characteristics of Strategic Management. Discuss the important steps involved in strategic management process. 14

OR

1. (a) Define the term Vision, Mission, Objective and Goals in detail. 7
 (b) Explain in detail the key elements in developing Mission and Vision Statement. 7

2. Explain the Concept of Environment and Environmental analysis. Discuss components of a company's external environment in detail. 14

OR

2. Explain in detail the following methods of Organizational Appraisal :
 (a) Value Chain Analysis 7
 (b) Balance Scorecard 7

3. Strategic choice refers to the decision which determines the future strategy of a firm. It addresses the question "Where shall we go". Justify the above statement by writing the factors affecting the Process of Strategic Choice. 14

OR

3. Answer the following questions :
 (a) Explain BCG matrix and list its advantages and disadvantages. 7
 (b) Explain in detail the components of the GE-McKinsey Matrix. 7

4. Explain any two from the following :

14

- (a) Difference between Strategic Control and Operational Control.
- (b) Discuss the steps involved in Process of Strategic Control.
- (c) Evaluation Techniques for the Strategic Control
- (d) Matrix Organization

5. MCQ :

14

- (1) Strategic management audit is known as :
 - (a) Strategy control
 - (b) Policy formulation
 - (c) Environmental scanning
 - (d) Strategy evaluation
- (2) Which among the following principle is violated under the matrix structure ?
 - (a) Integration among diverse activities
 - (b) Unity of Objective
 - (c) Centralized planning and budgeting
 - (d) Unity of Command
- (3) Which of the following is not a type of strategic control ?
 - (a) Premise control
 - (b) Specific alert control
 - (c) Quality control
 - (d) Strategic surveillance
- (4) Who has developed a foremen system in the functional organisation ?
 - (a) Henry Fayol
 - (b) Peter Drucker
 - (c) Fredrick Taylor
 - (d) Max Weber
- (5) Which of the following is not an operating control system ?
 - (a) Production control
 - (b) Budgetary control
 - (c) Scheduling
 - (d) Key success factors

- (6) Which of the following characteristic is not of vertical structure ?
(a) Specialised tasks (b) Shared tasks
(c) Emphasis on efficiency (d) Centralised decision making
- (7) Which of the following characteristic is not of horizontal structure ?
(a) Flexible authority (b) Emphasis on learning
(c) Emphasis on efficiency (d) Decentralised decision making
- (8) What is the aim of framing horizontal structure in the unit ?
(a) Co-ordination and co-operation
(b) Training and Development
(c) To increase productivity
(d) Effective control
- (9) Which is not an environmental barrier to the implementation of the strategy ?
(a) Politics (b) Scarcity of natural resources
(c) Organisational values (d) Social attitudes
- (10) In the case of geographical expansion and market segmentation which type of organisational structure is suitable ?
(a) Functional structure (b) Matrix structure
(c) Divisional structure (d) Entrepreneurial structure
- (11) Which of these is the simplest way to portray a corporation's portfolio of investment ?
(a) Handoff's Growth Matrix
(b) Product Life Cycle
(c) SWOT Analysis
(d) BCG Growth-Share Matrix
- (12) _____ is the foundation of blue ocean strategy.
(a) Innovation (b) Value creation
(c) Value innovation (d) Value cost trade-off

(13) Which is not the stage of strategic management ?

- (a) Analysis of Risk & Control
- (b) Strategic Vision, Mission & Objectives
- (c) Strategic Evolution & Control
- (d) Environmental & Organizational Analysis

(14) In which year the concept of value chain analysis introduced ?

- (a) 1969
- (b) 1975
- (c) 1980
- (d) 1985

@geniusguruji

NB-123

November-2023

M.Com., Sem.-III

502 : Strategic Management

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

1. વ્યૂહરચના અને વ્યૂહાત્મક સંચાલન શબ્દને વ્યાખ્યાયિત કરો. વ્યૂહાત્મક સંચાલનની વિશેષતાઓને સંક્ષિપ્તમાં સમજાવો. વ્યૂહાત્મક સંચાલન પ્રક્રિયામાં સામેલ મહત્વપૂર્ણ પગલાઓની ચર્ચા કરો. 14
- અથવા
1. (a) આંતરદષ્ટિ, જીવનધ્યેય, ઉદ્દેશો અને લક્ષ્યાંકો વિગતવાર વ્યાખ્યાયિત કરો. 7
(b) જીવનધ્યેય અને આંતરદષ્ટિ નિવેદન વિકસાવવાના મુખ્ય ઘટકોને વિગતવાર સમજાવો. 7
2. પર્યાવરણ અને પર્યાવરણીય વિશ્લેષણનો ખ્યાલ સમજાવો. કંપનીના બાહ્ય વાતાવરણના ઘટકોની વિગતવાર ચર્ચા કરો. 14
- અથવા
2. સંસ્થાકીય મૂલ્યાંકનની નીચેની પદ્ધતિઓ વિગતવાર સમજાવો :
(a) મૂલ્ય સાંકળ વિશ્લેષણ 7
(b) બેલેન્સ-સ્કોરકાર્ડ 7
3. વ્યૂહાત્મક પસંદગી એ નિર્ણયનો સંદર્ભ આપે છે જે પેઢીની ભાવિ વ્યૂહરચના નક્કી કરે છે. તે 'અમે ક્યાં જઈશું' પ્રશ્નને સંબોધિત કરે છે. વ્યૂહાત્મક પસંદગીની પ્રક્રિયાને અસર કરતાં પરિબળો લખીને ઉપરોક્ત વિધાનને યોગ્ય ઠેરવો. 14
- અથવા
3. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો :
(a) BCG મેટ્રિક્સ સમજાવો અને તેના ફાયદા અને ગેરફાયદાની યાદી આપો. 7
(b) GE-McKinsey મેટ્રિક્સના ઘટકો વિગતવાર સમજાવો. 7

4. નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સમજાવો :

- (a) વ્યૂહાત્મક નિયંત્રણ અને કાર્યકારી નિયંત્રણ વચ્ચેનો તફાવત.
- (b) વ્યૂહાત્મક નિયંત્રણની પ્રક્રિયામાં સામેલ પગલાઓની ચર્ચા કરો.
- (c) વ્યૂહાત્મક નિયંત્રણ માટે મૂલ્યાંકન તકનીકો
- (d) શ્રેણિક સંગઠન

5. સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો :

(1) વ્યૂહાત્મક સંચાલનનું ઓડિટ _____ તરીકે ઓળખાય છે.

- (a) વ્યૂહરચના નિયંત્રણ
- (b) નીતિ ઘડતર
- (c) પર્યાવરણીય સ્કેનીંગ/સૂક્ષ્મ તપાસ
- (d) વ્યૂહરચના મૂલ્યાંકન

(2) શ્રેણિક માળખા હેઠળ નીચેનામાંથી કયા સિદ્ધાંતનું ઉલ્લંઘન થાય છે ?

- (a) વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ વચ્ચે એકતા
- (b) ઉદ્દેશ્યની એકતા
- (c) કેન્દ્રીય આયોજન અને બજેટ
- (d) આદેશની એકતા

(3) નીચેનામાંથી કયો વ્યૂહાત્મક અંકુશનો એક પ્રકાર નથી ?

- (a) મિલકત અંકુશ
- (b) વિશિષ્ટ ચેતવણી અંકુશ
- (c) ગુણવત્તા અંકુશ
- (d) વ્યૂહાત્મક સર્વેલન્સ/દેખરેખ

(4) કાર્યાનુસાર વ્યવસ્થાતંત્રમાં ફોરમેન સિસ્ટમ કોણે વિકસાવી છે ?

- (a) હેનરી ફેયોલ
- (b) પીટર ડ્રુકર
- (c) ફ્રેડ્રિક ટેલર
- (d) મેક્સ વેબર

(5) નીચેનામાંથી કયું કામગીરી અંકુશ વ્યવસ્થા નથી ?

- (a) ઉત્પાદન અંકુશ
- (b) બજેટ અંકુશ
- (c) સમયસારણી
- (d) ચાવીરૂપ પરિબળો

- (6) નીચેનામાંથી કયું ઉભા માળખાનું લક્ષણ નથી ?
- (a) વિશેષ કાર્યો (b) વહેંચાયેલ કાર્યો
(c) કાર્યક્ષમતા પર વધુ ભાર (d) કેન્દ્રીય નિર્ણય ઘડતર
- (7) નીચેનામાંથી કઈ લાક્ષણિકતા સમાંતર રચનાની નથી ?
- (a) પરિવર્તનશીલ સત્તા (b) શીખવા પર વધુ ભાર
(c) કાર્યક્ષમતા પર વધુ ભાર (d) વિકેન્દ્રિત નિર્ણય ઘડતર
- (8) એકમમાં સમાંતર રચના ઘડવાનો હેતુ કયો છે ?
- (a) સંકલન અને સહકાર (b) તાલીમ અને વિકાસ
(c) ઉત્પાદકતા વધારવા માટે (d) અસરકારક નિયંત્રણ
- (9) વ્યૂહરચનાના અમલીકરણમાં નીચેનામાંથી કયું પર્યાવરણીય અવરોધ નથી ?
- (a) રાજકારણ (b) કુદરતી સંસાધનોની અછત
(c) સંસ્થાકીય મૂલ્યો (d) સામાજિક વલણો
- (10) ભૌગોલિક વિસ્તરણ અને બજાર વિભાજનના કિસ્સામાં, કયા પ્રકારનું સંગઠનાત્મક માળખું યોગ્ય છે ?
- (a) કાર્યાત્મક માળખું (b) શ્રેણિક માળખું
(c) વિભાગીય માળખું (d) ઉદ્યોગસાહસિક માળખું
- (11) નીચેનામાંથી કોર્પોરેશનના રોકાણના પોર્ટફોલિયોને ચિત્રિત કરવાની સૌથી સહેલી રીત કઈ છે ?
- (a) હેન્ડઓફનું ગ્રોથ મેટ્રિક્સ/શ્રેણિક
(b) પેદાશ જીવન ચક્ર
(c) સ્વોટ વિશ્લેષણ
(d) બીસીજી ગ્રોથ-શેર મેટ્રિક્સ/શ્રેણિક
- (12) _____ એ વાદળી સમુદ્ર/બલુ ઓસન વ્યૂહરચનાનો પાયો છે.
- (a) નવીનતા (b) મૂલ્ય સર્જન
(c) મૂલ્ય નવીનતા (d) મૂલ્ય પડતર વિનિમય